

Kázání: 214. Jak se nestat klestím k ničemu

Kázání

Jak se nestat klestím k ničemu

1. čtení: Žalm 80, 8 – 18

8 Bože zástupů, obnov nás, ukaž jasnou tvář a budem zachráněni!

9 Vinnou révu z Egypta jsi vyňal, vypudil jsi pronárody a ji jsi zasadil.

10 Připravil jsi pro ni všechno, zapustila kořeny a rozrostla se v zemi.

11 Hory přikryla svým stínem, její ratolesti jsou jak Boží cedry,

12 rozložila výhonky až k moři a své úponky až k Řece.

13 Proč pobořils její zídky? Aby trhali z ní všichni, kdo jdou kolem?

14 Rozrývá ji kanec z lesa a spásá ji polní havěť.

15 Bože zástupů, vrať se, shlédni z nebe, popatř, ujmi se té révy,

16 kmene, který pravice tvá zasadila, letorostu, jež sis vypěstoval.

17 Spálena je ohněm, porubána, zachmuřil jsi tvář a hynou.

18 Nad mužem své pravice drž svoji ruku, nad synem člověka, letorostem, jež sis vypěstoval.

2. čtení: Jan 15, 1 – 12

1 „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař.

2 Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce.

3 Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil.

4 Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně.

5 Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.

6 Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí.

7 Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.

8 Tím bude oslaven můj Otec, když ponesete hojné ovoce a budete mými učedníky.

9 Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

10 Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

11 To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.“

12 „To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Sestry a bratři, taky vám na zahradě tenhle týden všechno zmrzlo? Řeknu vám, je to smutný pohled, když takhle jedete krajinou a vidíte třeba ořešáky, jak jim bezmocně visí načernalé listy i s jehnědy.

Klimatická změna letos způsobila brzké a velmi teplé jaro, stromy to nadšeně uvítaly, no, a takhle to dopadlo.

Nemůžu si pomoci, ale připomíná mi to jaro v osmašedesátém. Nečekaně tenkrát přišlo politické oteplení. Po léta pod komunistickou knutou ztuhlá společnost se dala do květu, jenže najednou v srpnu přišel mráz.

Zdeněk Mlynář, tehdejší reformní politik a pozdější signatář Charty 77, to všechno později popsal v knize s příznačným názvem *Mráz přichází z Kremlu*. Nadějně výhonky a pučící květy svobody a spravedlnosti byly ty tam. Spálil je mráz sovětských tanků, které se tu na dlouhá dvě desetiletí usadily.

Národ skutečně může v leckterém ohledu připomínat ovocný strom. Má období, kdy roste, košatí, kvete a nese ovoce, ale také časy, kdy naopak zababčí, jak říkají ovocnáři, přestane růst a jenom zabírá místo.

Mezi těmito dvěma stavy se dá vysledovat spousta nejrůznějších mezistavů, jež mají vliv na zdraví stromu a jeho plodnost. Například když se v nevhodnou dobu dostaví mráz, je po ovoci.

Sotva jsme se z mrazu, co přišel z Kremlu v osmašedesátém, jakž takž vyléčili, začalo nyní od Východu mrazivě fičet znovu. Nezbývá než doufat, že jsme dnes odolnější a navzdory nepříznivým poměrům neztuhneme, ale poneseme ovoce, které se mrazu ubrání.

V Bibli se sice o nečekaných mrazech nic nedočteme, ale připodobnění ke stromu je celkem časté. Izraelité si svůj národ představovali jako vinnou révu nebo fíkovník.

Při vstupu do chrámu v Jeruzalémě byl veliký emblém znázorňující právě keř vinné révy. Byl celý ze zlata. Izrael je vinnou révou a Bůh je vinař – to byl výzam tohoto zlatého emblému.

Všechno, čím si Izraelité procházeli, obrazně připodobňovali zejména k pěstování keře révy. V 80. žalmu, z něhož jsme dnes četli, básník zobrazuje zpustošení země po dobytí cizími vojsky a ztrátu národní samostatnosti jako poničenou révu spálenou ohněm. Žalmista volá k Hospodinu, aby se jakožto vinař vrátil, znovu se jí ujal a přivedl opět k životu.

Pozdější proroci, třeba takový Izajáš (5, 5-7), obraz národa jakožto keře vinné révy staví ještě do trochu jiného světla. Bůh není vinař, kterému by bylo jedno, jestli z jeho vinice něco bude nebo ne. Stará se, pečuje, okopává a hnojí, ale přirozeně čeká také úrodu.

A úroda nepřichází. Namísto krásných hroznů spravedlnosti a milosrdenství jsou podle proroků k mání často jenom bezpráví a úpění. Co s takovou vinnou révou, která po vši péči nepřináší žádný užitek?

No, a tady jsme u kořene celého problému. Společenství lidí, kterému říkáme národ, by mělo mít nějaký úkol, cíl, důvod, proč tu je, proč roste, košatí a kvete. Mělo by přinášet ovoce.

Ve starozákonním slova smyslu jde o to, aby bylo všem měřeno stejně a aby se nezapomínalo na nikoho, kdo se ocitne v nesnázích. V Novém zákoně se potom tenhle úkol zestruční na jedno slovo, na slovo láska.

„To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem,“ říká Ježíš. Říká to svým učedníkům, které si vybral, aby vytvořili nové společenství, nový národ nezávislý na etnické příbuznosti, ale něm samotném.

V jeho podání už keřem vinné révy není národ, ale on sám, učedníci jsou větve. Proto křesťanská víra ze své vlastní povahy nemůže být národovecká, neřku-li nacionalistická. Víra v Krista naopak umožňuje otevřenost vůči lidem, kteří jsou jiní a od jinud.

Samozřejmě to neznamena, že bychom neměli být patrioty, kteří mají rádi svou vlast a jazyk. Vposledu ale to jediné, co nás lidi napříč všemi odlišnostmi může spojovat, je jen a pouze láska, kterou jsme my křesťané, jak vyznáváme, nejlépe poznali v příběhu a slovech Ježíše Krista. Láska – jinými slovy spravedlnost a milosrdenství, rovnost a solidarita.

„Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce“, vysvětluje Ježíš učedníkům. „To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem.“

Faktem je, že nám to jako jednotlivcům, křesťanům a lidstvu jako celku moc nejde. Myslím ten zdravý růst, košatění, kvetení a zejména to ovoce.

Láskou se leckde pohrdá a považuje se když ne za přežitek, tak za slabost, která se nevyplácí. To se pak může snadno stát, že si jednotlivé větve a větvičky začnou růst jak se jim zachce, prostě po svém.

Já sice nejsem žádný ovocnář, základní pravidla pěstování jsem si ale kdysi načetl. Dozvěděl jsem se, že každá větev má mít přístup ke slunci. Že koruna stromu nesmí být přehoustlá, jednotlivé větve si nesmějí překážet a vzájemně se stínit.

Ve společnosti, kde je láska nedostatkovým zbožím, se právě tohle stává. Vůbec nejhorší je, když vám v koruně narostou vlky. Prosím neplést s vlky, čtyřnohými šelmami, co běhají v beskydských nebo šumavských hvozdech.

Vlky jsou jalové letorosty, které v ovocných stromech zahušťují korunu a znemožňují ostatním větvím přístup ke světlu. Jsou k ničemu, nekvetou ani neplodí, jenom překáží.

Což o to, v sadu se prostě vlky včas odstraní, ve společnosti to tak jednoduché není. Rozhodně nechci říct, že bychom se měli chopit pomyslných nůžek a všechny vlky, co žijí na úkor druhých, bez milosti odstranit.

Tímhle směrem přirovnání nemíří. V dnešním čtení Ježíš říká, že vinařem, který má právo odstraňovat, krátit a zaštipovat ratolesti, je Bůh. Navíc se metafora vinného keře týká učedníků, tedy těch, kdo se hlásí ke Kristu.

V širší společnosti je povoleno odstraňovat, krátit a zaštipovat jediné zákonům a soudům. A je to tak dobře, protože pokud by vzali právo do svých rukou lidé, nebo pokud by se zákony zneužívaly, naprostý rozvrat by na sebe nenechal dlouho čekat.

Křesťanská víra ovšem míří ještě dál než všechny paragrafy. Orientuje se na Kristu. Ve společenství víry nejde jen o to si nepřekážet, umožnit každému přístup ke slunci, nerůst na úkor druhých. Jde zejména o to nést ovoce. To je víc než jen pasivně nepřekážet. Znamená to aktivně vytvářet prostor novým a novým projevům lásky, tedy spravedlnosti a milosrdenství.

Jsme povoláni každým rokem přinášet nové ovoce. Nejhorší je, když zarezne v nějakých tradičních postupech, když si myslíme, že jenom jedna odrůda, například golden delicious. Je ta jediná možná, správná a skutečně chutná.

To se potom stává, že to naše křesťanství je stále na jedno brdo, že naši lásku z principu věnujeme jenom někomu, přičemž ty druhé, na které jsme si nezvykli, nebereme v potaz. Nejednou církev takhle sebestředně ustrnuly a ustrnují v zajetých kolejích – bez ohledu na změněné poměry, na jiné chutě a nové odrůdy, jak se láska může projevovat.

To potom Pánu Bohu nezbyvá nic jiného, než aby tuhle větev, co se pyšně vynáší nad ostatní a bere jim energii, prostě odstranil. Nejhorší, co se církvi může stát je, že se ocitne na hromadě kletí, kde ji nikdo nepotřebuje a nikdo od ní nic nečeká, kde jen překáží.

Suma sumárum, jako křesťané jsme naroubovaní na Krista, to je to první a základní. Z něj čerpáme mízu, ne z nějakých zapšklých, nenávislných nebo zavádějících zdrojů, třeba z pochybných mailů, příspěvků na facebooku či odjinud. Téhle míze se říká láska. Když ji necháme proudit, bude na nás krátký jakýkoli mráz, ať přichází z Kremlu nebo odkudkoli jinud.

No, a potom jde hlavně o to tuhle lásku žít v praxi, neboli přinášet ovoce. Prostě přát každému přístup ke slunci, nepřekážet si, nebýt si vzájemně vlky, co jen zahušťují ovzduší, ale jinak nic dobrého nepřinesou. Jedině tak můžeme být jako společenství víry Pánu Bohu k užitku.

PeČ

SPCH 28. 4. 2024

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)